

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 12C/389/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2512216122
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Mihalíková
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2014:2512216122.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany samosudkyňou JUDr. Renátou Mihalíkovou, v právnej veci navrhovateľky: J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S. XX, právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46/276, Trenčín, IČO: 36 837 857, proti odporcom: 1. S.O.S. financ, spol. s.r.o., so sídlom Winterova 1777/60, Piešťany, IČO: 36 250 406, 2. Tatra credit a.s., so sídlom Námestie Slobody 10/718, Piešťany, IČO: 44 975 775, o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke a vyslovenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve, takto

rozhodol:

Súd určuje, že úverová zmluva č. XXX/XX uzatvorená dňa 20.08.2009 medzi navrhovateľkou ako dlžníčkou a odporcom 1. ako veriteľom, je neplatná.

Súd určuje, že zmluva o záložnom práve č. XXX/XX uzatvorená dňa 20.08.2009, medzi odporcom 1. ako veriteľom a navrhovateľkou ako záložcom a dlžníkom 1., je neplatná.

Odporcovia 1. a 2. sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %, k rukám právnej zástupkyne navrhovateľky, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu 28.12.2012, sa navrhovateľka domáhala určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 20.08.2009 a zmluvy o zriadení záložného práva z rovnakého dňa, ktoré uzavrela s odporcom 1.

Podaný návrh odôvodnila tým, že predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko ju uzatvárala ako fyzická osoba - spotrebiteľka, a má zato, že zmluva je v rozpore s dobrými mravmi, a teda absolútne neplatná. Zároveň sa navrhovateľka domáhala aj určenia neplatnosti zmluvy o záložnom práve, ktorou je zabezpečená pohľadávka, ktorá vznikla z predmetnej zmluvy o úvere. Predmetom záložnej zmluvy sú nehnuteľnosti vo vlastníctve navrhovateľky zapísané na LV č. XXX v k.ú. R. S., a to pozemky parcela registra „C“ číslo XXX o výmere 301 m², zastavané plochy a nádvoria parcela č. XXX/X o výmere 186 m², orná pôda parcela č. XXX/X o výmere 642 m² a stavba so súpisným číslom 99 - dom na parcele č. XXX.

Podľa navrhovateľky je zřejmý hrubý nepomer pri porovnaní výšky obdržaných finančných prostriedkov, ktoré získala na základe predmetnej úverovej zmluvy a hodnoty zálohu. Podľa navrhovateľky predmetná zmluva o úvere v článku XII zakladá viaceré sankcie vo forme poplatkov, ktorých výška odporuje § 53 odsek 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázala na ustanovenie zmluvy, ktoré hovorí o predĺžení premlčacej doby všetkých práv vznikajúcich v súvislosti s predĺžením poskytnutého úveru na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala plynúť po prvý raz.

Navrhovateľka ďalej poukázala na to, že odporca 1. bez jej súhlasu a vedomia predmetnú pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy postúpil na ďalší subjekt, a to odporcu 2., čím došlo k zmene záložného veriteľa ako to vyplýva zo zápisu na príslušnom LV. Neprijateľné podmienky podľa navrhovateľky obsahuje nielen zmluva o úvere ale aj záložná zmluva, najmä vo vzťahu k ustanoveniam článku V. Zmluva podľa nej obsahuje neprijateľnú výšku sankcií. Navrhovateľka žiadala, aby súd na predmetnú úverovú zmluvu neprihliadal ako na neplatnú len v časti, ale v celosti, a to aj s prihliadnutím nielen na viaceré rozhodnutia súdov v SR ale aj s prihliadnutím na úpravu ochrany spotrebiteľa ako je upravená smernicou Európskeho parlamentu a rady 2005/29/ES z 11.05.2005, smernice rady 93/13EHS.

Naliehavý právny záujem na podanom návrhu odôvodnila navrhovateľka tým, že iným spôsobom než rozhodnutím v tejto veci, nie je možné odstránenie existujúceho sporného stavu, vykonanie ochrany jej práv a oprávnených záujmov a odstránenie právnej neistoty s prihliadnutím na jej právne postavenie ako spotrebiteľa.

Odporca 1. sa k podanému návrhu nevyjadril.

Odporca 2. s podaným návrhom nesúhlasil a žiadal ho ako nedôvodný zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to najmä úverovou zmluvou č. XXX/XX zo dňa 20.08.2009, zmluvou o záložnom práve č. XXX/XX, výpisom z LV č. XXX pre k.ú. R. S. zo dňa 14.11.2012, písomným vyjadrením odporcu 2. doručeného súdu dňa 19.06.2013, prehľadom úrokových sadzieb platných v roku 2009, žiadosťou o poskytnutie úveru zo dňa 18.08.2009, pripojeným spisom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 10C/359/2012 a z neho najmä uznesením č.k. 10C/359/2012 - 29 zo dňa 26.11.2012 a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 20.08.2009 uzavrela navrhovateľka ako dlžník a odporca 1. ako veriteľ úverovú zmluvu č. XXX/XX.

Podľa článku I. tejto zmluvy sa veriteľ zaviazal dlžníkovi poskytnúť spotrebiteľský úver vo výške 2 000 eur, ktorý mohol byť čerpaný od 20.08.2009 jednorazovo hotovostne. Doba splatnosti je v zmluve uvedená 36 mesiacov. Ďalej je v článku I. zmluvy uvedená RPMN 37,38 %, priemerná RPMN 40,44 %. Ročná úroková sadzba úveru bola 36 %, mesačná úroková sadzba 3 %, počet splátok 37. Splatnosť prvej splátky bola určená na 20.08.2009.

Podľa článku I, bod 1 písm. n) výška úveru s navýšením predstavovala 4 160 eur (t.j. 208 % z pôvodnej sumy úveru 2000 eur). Konečná splatnosť úveru bola stanovená na 20.08.2012.

Podľa článku I., bod 1 písm. t) bol dojednaný poplatok za ocenenie zálohu 40 eur, podľa písm. u) poplatok za poskytnutie úveru 83 eur a podľa písmena x) splácanie spotrebiteľského úveru bolo mesačnými splátkami úrokov, istina splatná v poslednej splátke.

Podľa článku II., dlžník svojim podpisom na tejto úverovej zmluve zároveň potvrdzuje, že pri jej podpise prepočítal a prevzal v hotovosti peňažné prostriedky vo výške uvedený v článku I, bod 1 písm. a).

Podľa článku III., bod 1 neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy je splátkový kalendár.

Podľa článku VI., bod 1, dlžník vyhlasuje, že uznáva do základu i výšky svoj záväzok voči veriteľovi za podmienok dohodnutých v tejto úverovej zmluve v celej výške tak ako je uvedená v článku 1, bod 1 písm. n) (t.j. v sume 4 160 eur).

Podľa článku VII., bod 1 veriteľ je oprávnený v prípade, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace alebo celková výška uhradených splátok k daným termínom, určeným splátkovým kalendárom, bude v negatívnom rozpore s celkovou výškou splátok podľa tohto kalendára po dobu dlhšiu ako tri mesiace, vyhlásiť úver za predčasne splatný v celom jeho zostatku spolu s príslušenstvom.

Podľa článku VII, bod 2 ak sa zníži hodnota predmetu zabezpečenia úveru (vyššie špecifikovaných nehnuteľností) tak, že zabezpečenie pohľadávky veriteľa sa stane nedostatočným vyhradzuje si veriteľ právo žiadať od dlžníka, aby zabezpečenie pohľadávky bez zbytočného odkladu doplnil. Ak tak dlžník

neurobí do 7 dní od doručenia písomnej žiadosti veriteľa, je veriteľ oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný v celom jeho zostatku s príslušenstvom. Za zníženie hodnoty predmetu zabezpečenia úveru sa podľa článku VII., bod 2, písm. a) okrem iného považuje aj objektívne zníženie všeobecnej hodnoty PZU v dôsledku zmien na trhu s nehnuteľnosťami.

Podľa článku VII, bod 5 ak dlžník hrubo poruší podmienky dohodnuté v úverovej zmluve je veriteľ oprávnený vyhlásiť úver za okamžite splatný v celom jeho rozsahu spolu s príslušenstvom, pričom nezaniká nárok veriteľa na zmluvnú pokutu.

Podľa článku X - zmluvné pokuty bod 1, v prípade ak dlžník oznámi veriteľovi zmenu svojho trvalého pobytu, či zmenu korešpondenčnej adresy do 15 dní od vzniku zmeny, je veriteľ oprávnený účtovať dlžníkovi zmluvnú pokutu vo výške 165,97 eur.

Podľa článku X, bod 2 v prípade, ak dlžník oznámi veriteľovi akékoľvek zmeny týkajúce sa jeho účastníckych telefónnych staníc v pevnej alebo mobilnej sieti do 15 dní od vzniku zmeny, je veriteľ oprávnený účtovať mu zmluvnú pokutu 165,97 eur.

Podľa článku X, bod 4, v prípade ak dlžník splatí úver pred lehotou splatnosti je veriteľ oprávnený účtovať mu ZP vo výške 20 % z poskytnutej istiny, minimálne však 1 659,70 eur.

Podľa článku XI v prípade omeškania dlžníka so splatením úveru je veriteľ oprávnený odo dňa kedy sa stal úver splatný vyčíslieť dlžníkovi úrok z omeškania 0,25 % denne (t.j. 91,25 % ročne).

Podľa článku XII, označeného ako poplatky, bod 1, v prípade ak bude dlžník v omeškaní so zaplatením niektorej splátky alebo celková výška uhradených splátok v daným termínom určeným splátkovým kalendárom, bude v negatívnom rozpore s celkovou výškou splátok podľa tohto kalendára je veriteľ oprávnený účtovať dlžníkovi poplatok za neuhradenú splátku vo výške 4 % z poskytnutej istiny.

V článku XII úverovej zmluvy je obsiahnutý sadzobník poplatkov. Podľa neho predstavuje poplatok za storno úveru do 14 dní od dátumu uzavretia úverovej zmluvy 3 % z istiny, poplatok za poskytnutie úveru 1 % istiny, minimálne 82,98 eur, vypracovanie listiny jedenkrát A4 (podpis listín) 66,39 eur, výjazd za klientom (navštívenie, predĺženie) 165,97 eur, výjazd za klientom (iné) 331,94 eur, vypracovanie vyčíslenia pohľadávky 33,19 eur, spracovanie platby 13,28 eur, predčasné splatenie úveru 4 % z predčasne splatenej sumy, spracovanie písomného vyčíslenia pohľadávky 66,39 eur, vstup pohľadávky do vymáhania 10 % z istiny.

Podľa článku XIV, bod 1 dlžník má právo odstúpiť od úverovej zmluvy bez udania dôvodu dorúčením písomného odstúpenia formou doporučenej zásielky veriteľovi v lehote 14 kalendárnych dní za podmienky, že v tejto lehote vráti poskytnutý úver. V takom prípade nie je dlžník povinný hradiť žiadne úroky ani poplatky, s výnimkou poplatku za poskytnutie úveru (t.j. 1 % z istiny, minimálne 82,98 eur) a storno poplatku vo výške uvedenej v sadzobníku, t.j. 3 % z istiny.

Podľa článku XV, bod 2 v prípade ak sa stane úver splatný v zmysle tejto úverovej zmluvy porušením povinností dlžníka, vzniká veriteľovi nárok na celé navštívenie úveru z dôvodu neplnenia záväzku dlžníka.

Podľa článku XV, bod 4 dlžník podpisom úverovej zmluvy súhlasí, aby si veriteľ započítal do svojej pohľadávky nedoplatky a sankcie voči dlžníkovi alebo záložcovi, ktoré by mohli mať za následok začatie výkonu záložného práva alebo na výkon exekúcie na PZU.

Podľa článku XVII, bod 3 zmluvy dlžník vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv vzniknutých veriteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru dlžníkovi na dobu 10 rokov odo dňa kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.

Podľa článku XVIII, bod 1, písm. c) nesplácanie úveru dlžníkom v súlade s podmienkami úverovej zmluvy môže mať nasledovné následky: postúpenie pohľadávky na tretie osoby.

Podľa článku XIX, bod 1, úverové zmluvné podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka. Podľa bodu 3 tohto ustanovenia zmluvné strany prehlasujú, že sa dohodli na

odplata za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi úver v zmysle § 499 Obchodného zákonníka. Podľa bodu 4 tohto ustanovenia sa zmluvné strany dohodli v zmysle § 262 odsek 1 Obchodného zákonníka, že ich právny vzťah z tejto úverovej zmluvy sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Podľa bodu 9 tohto ustanovenia dlžník si je vedomý toho, že je povinný uhradiť aj ďalšie náklady spojené so zabezpečením úhrady dlžnej pohľadávky, najmä trovy súdneho konania, trovy právneho zástupcu, trovy exekúcie ako aj ďalšie náklady preukázateľne vynaložené pri vymáhaní pohľadávky. Podľa bodu 16 tohto ustanovenia veriteľ nie je zaviazaný účelom platby, ktorú stanoví dlžník, veriteľ je oprávnený započítať platbu dlžníka na svoje pohľadávky voči dlžníkovi v tomto poradí: na záväzky dlžníka, ktoré vznikli z iného dôvodu než z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na poplatky za úkony a služby podľa platného sadzobníka, na príslušenstvo úveru vrátane sankcií, na splátky úveru, a to v poradí najskôr na úroky a náklady, a až potom na istinu. Podľa bodu 18 tohto ustanovenia dlžník hradí v plnej výške všetky náklady spojené s uzatvorením úverovej zmluvy. Podľa bodu 22 tohto ustanovenia, ak sa preukáže, že niektoré z ustanovení tejto zmluvy je neplatné alebo neúčinné, nemá takáto neplatnosť alebo neúčinnosť za následok neplatnosť alebo neúčinnosť ďalších ustanovení zmluvy alebo samotnej zmluvy. Podľa bodu 32 tohto ustanovenia zánik úverovej zmluvy nemá vplyv na splnenie všetkých záväzkov dlžníka, ktoré má voči veriteľovi podľa tejto úverovej zmluvy a ÚZP.

V článku XX zmluvy je obsiahnutý splátkový kalendár, v rámci ktorého je uvedených 36 splátok po 60 eur splatných v mesačných intervaloch od 20.08.2009 do 20.07.2012 a ako 37. splátka s dátumom splatnosti 20.08.2012, je uvedená suma 2 000 eur.

Podľa článku XXI, bod 6 posledná veta, zmluvné strany prehlasujú, že akékoľvek tvrdenia účastníka v budúcnosti o tom, že nebol oboznámený s podmienkami tejto úverovej zmluvy bude na jeho ťarchu a nebude právne považované za právne relevantné.

Dňa 20.08.2009 zároveň odporca 1. ako veriteľ a navrhovateľka ako záložca, uzavreli zmluvu o záložnom práve č. XXX/XX, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam za účelom zabezpečenia pohľadávky odporcu 1. na základe vyššie uvádzanej úverovej zmluvy.

Podľa časti I, bod 3, písm. b) záložnej zmluvy, touto zmluvou sa okrem pohľadávok z úverovej zmluvy podľa bodu 3a tohto článku zabezpečujú aj pohľadávky, ktoré v budúcnosti vzniknú veriteľovi voči dlžníkovi z titulu poskytnutia akéhokoľvek ďalšieho úveru podľa úverovej zmluvy, ktorá môže byť uzavretá medzi veriteľom a dlžníkom v budúcnosti, podľa písmena d) pohľadávka na uhradenie nákladov podľa úverovej zmluvy, zmluvy obsiahnuté v tejto listine a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi záložným veriteľom a záložcom. Podľa písmena h) pohľadávka vrátane príslušenstva na uhradenie nákladov, poplatkov, zmluvných pokút v zmysle úverovej zmluvy, zmluvy o záložnom práve a tiež všetkých ostatných zmlúv, písm. i) pohľadávka ktorá vznikne na základe posúdenia právneho úkonu v dôsledku ktorého došlo k vzniku, zmene alebo zániku ktorejkoľvek z vyššie uvedených pohľadávok ako odporovateľného právneho úkonu.

Podľa článku V. záložnej zmluvy, bod 1 v prípade ak záložca svojim konaním zmarí zriadenie záložného práva alebo je nesúčinný pri odstránení nedostatkov, ktoré bránia jeho zriadeniu je záložný veriteľ oprávnený mu účtovať zmluvné pokuty vo výške 20 % z poskytnutej istiny, minimálne 6 638,78 eur.

Podľa článku V, bod 2 záložnej zmluvy, v prípade ak záložca akýmkoľvek spôsobom znemožní záložnému veriteľovi výkon záložného práva (podaním súdnej žaloby, návrhu na vydanie predbežného opatrenia, zablokovanie nehnuteľnosti a podobne) zaväzuje sa záložca zaplatiť záložnému veriteľovi počas celého obdobia súdneho sporu resp. inej prekážky zmluvnú pokutu vo výške 0,25 % za každý deň trvania tohto sporu alebo prekážky z celej zabezpečovanej pohľadávky.

Podľa článku V, bod 5 záložnej zmluvy, v prípade ak záložca na písomnú výzvu záložného veriteľa neumožní obhliadku nehnuteľnosti je záložný veriteľ oprávnený účtovať mu zmluvnú pokutu vo výške 20 % z istiny, minimálne 1 659,70 eur.

Podľa článku VI, bod 1, písm. a) záložnej zmluvy, záložné právo zaniká okamihom splatenia celej pohľadávky spolu s úrokmi, poplatkami a všetkými účelne vynaloženými nákladmi vyplývajúcimi zo zmluvy o záložnom práve.

Písomným podaním zo dňa 25.06.2012 odporca 2. upozornil navrhovateľku pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. V tomto upozornení okrem iného uviedol, že ku dňu 20.06.2012 navrhovateľka neuhradila 6 splátok vrátane príslušenstva úveru a zároveň ju vyzval, aby dlžnú sumu bezodkladne uhradila na oznámené číslo účtu. Celkovú výšku nedoplatkov k dátumu 24.06.2012 v tomto podaní odporca 2. vyčíslil na sumu 5 060,63 eur.

V tomto upozornení ďalej odporca 2. oznámil navrhovateľke, že predmetná úverová zmluva bola postúpená na neho dňa 01.12.2009. V závere toto písomného upozornenia zároveň odporca 2. upozornil navrhovateľku, že upomienka je spojatná v súlade s platným sadzovníkom poplatkov.

Z výpisu z LV č. XXX pre k.ú. R. S. súd zistil, že v rámci poznámky pod R. bolo zapísané oznámenie o začatí výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby v súlade so záložnou zmluvou, veriteľom Tatra Credit, a.s., Piešťany (t.j. odporcom 2.).

Odporca 2. v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 19.06.2013 uviedol, že na požadovanom určení navrhovateľky neexistuje naliehavý právny záujem. Podľa neho namietaná neprimeranosť výšky úrokov, úrokov z omeškania a zmluvných pokút nemôžu spôsobovať neplatnosť zmluvy o úvere ako celku, ale v prípade vecnej opodstatnenosti týchto námietok by mohlo ísť len o čiastočnú neplatnosť tejto zmluvy, najmä čo do výšky úroku nad rámec požívajúci právnu ochranu. Odporca 2. ďalej uviedol, že navrhovateľka sa v podanom návrhu vôbec nevyjadrila ako sa mieni vysporiadať s odporcom, ktorému by v prípade určenia neplatnosti právnych úkonov neboli vrátane peniaze, pričom by jednoznačne vznikli nároky z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Nakoľko povinnosť navrhovateľky plniť podľa zmluvy o úvere nebola splnená vo vzťahu k zmluve o úvere naliehavý právny záujem nemôže byť daný, keďže existujú už konkrétne nároky zmluvných strán, pretože odporcovi vzniklo právo na vrátenie poskytnutého úveru vrátane dohodnutých zmluvných sankcií, pričom v prípadnom spore o plnenie by bol súd, ktorý o takomto návrhu konal, povinný posúdiť platnosť zmluvy o úvere ako predbežnú otázku. Odporca 2. v tomto písomnom vyjadrení potvrdil, že navrhovateľka do uvedeného dňa t.j. do dňa 18.06.2013 uhradila sumu 1 832,33 eur, pričom posledná platba od nej bola prijatá 20.02.2012. Nakoľko sa navrhovateľka preukázateľne dostala do omeškania, vzniklo odporcovi právo na zmluvné pokuty dohodnuté v zmluve, ktoré je odporca oprávnený vymáhať výkonom záložného práva. Podľa odporcu 2. predmetná úverová zmluva spĺňa všetky náležitosti, ktoré jej prikazoval zákon 258/2001 Z.z. v platnom znení a zmluva o záložnom práve je uzavretá v zmysle § 151a a nasl. OZ a bola podpísaná navrhovateľkou slobodne, vážne a bez námietok.

V súvislosti s platnosťou predmetnej úverovej zmluvy odporca 2. poukazoval na ustanovenie § 4 odsek 3, písm. a) zákona č. 258/2011 Z.z. platného v čase uzavretia úverovej zmluvy, podľa ktorého pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať.

Podľa odporcu 2. ďalej predmetná úverová zmluva obsahuje primeranú výšku odplaty, nakoľko RPMN vypočítaná v úverovej zmluve je nižšia ako pre daný typ úveru, ktorú povoľovalo v danom čase Ministerstvo financií SR, nakoľko v zmysle Nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z. z. bola pre uvedený typ úveru a v danom čase stanovená maximálna výška odplaty 40,44 % ročne.

Z prehľadu úrokových sadzieb zverejnených na webovom sídle NBS súd zistil, že priemerná výška spotrebiteľských a ostatných úverov za rok 2009 predstavovala 12,9975 %.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 10C/359/2012 súd zistil, že uznesením č.k. 10C/359/2012 - 29 zo dňa 26.11.2012 tunajší súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi 2. uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva vzniknutého na podklade predmetnej zmluvy o záložnom práve zo dňa 20.08.2009, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej. Súd zároveň v tomto predbežnom opatrení uložil navrhovateľke povinnosť, aby v lehote 30 kal. dní od doručenia uznesenia podala žalobu na súd vo veci samej na určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke a vyslovenie zmluvy o záložnom práve. Uvedené predbežné opatrenie nadobudlo právoplatnosť 15.12.2012 a vykonateľnosť 29.11.2012.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia predmetných zmlúv (ďalej len zákon č. 258/2001 Z.z. v rozhodnom znení), tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. v rozhodnom znení, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 52 ods. 1- 4 OZ v rozhodnom znení, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 -5 OZ v rozhodnom znení, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 552 OZ, pohľadávku možno zabezpečiť aj záložnou zmluvou. Ako sa zabezpečuje pohľadávka zálohom veci alebo práva, je upravené v časti o vecných právach.

Podľa § 151a OZ, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa § 151b ods. 2 OZ, v zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh.

Podľa § 151c ods. 1 OZ, záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná.

S poukazom na vykonané dokazovanie a citované zákonné ustanovenia, dospel súd k záveru, že návrh bol podaný dôvodne.

Pri skúmaní podmienok uvedených v § 80 písm. c) O.s.p. treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere resp. pôžičke má navrhovateľ - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov Európskej únie, ale i domáca právna úprava), pretože potrebuje mať vyriešenú otázku aký je jeho skutočný dlh. Jeho postavenie sa vyriešením určovacej žaloby stane istejším, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktorá by mohla byť v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na vyššie uvedené tunajší súd dospel k záveru, že v danom prípade je daný naliehavý právny záujem navrhovateľky na určení neplatnosti oboch zmlúv.

V prejednávanej veci tiež nemožno opomenúť, že na podanie prípadnej žaloby o peňažné plnenie, je aktívne legitimovaný veriteľ, teda v danom prípade nebankový subjekt, ktorý takúto žalobu nepodal, ani nepodá, keďže v danom prípade podľa neho nastala okolnosť, ktorá spôsobila splatnosť celého dlhu. Navrhovateľka by potom, s prihliadnutím na argumentáciu resp. výklad odporcu 2., nemala možnosť žiadať o posúdenie platnosti úverovej zmluvy, čo je odňatie spravodlivosti. Tento naliehavý právny záujem má spotrebiteľ aj popri možnosti uplatňovať vecné práva k predmetu zabezpečenia. Zmluva o zabezpečovacom prevode práva má akcesorickú povahu. V jej prípade by sa napr. ani žalobou o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nevyriešil hlavný záväzok navrhovateľky. Zároveň pri rozhodovaní v konkrétnom prípade uplatneného práva na poskytnutie ochrany, je potrebné mať vždy na zreteli základné interpretačné pravidlo, a to ochrana slabšej strany (NS SR 1M Cdo 1/2009)

I keď účastníci v zmluve o úvere v zmysle § 262 ods. 1 Občianskeho zákonníka dojednali spravovanie sa ich vzťahu Obchodným zákonníkom, keďže v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od úpravy obsiahnutej v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, bolo nevyhnutným navrhovateľke ako spotrebiteľke poskytnúť ochranu podľa Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka potom spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). § 53 Občianskeho zákonníka v ods. 4 vymenúva neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve, tento výpočet je ale iba demonštratívny. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Zároveň podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dňa 20.08.2009 bola medzi navrhovateľkou ako dlžníčkou, a odporcom 1. ako veriteľom, uzavretá úverová zmluva č. XXX/XX, na základe ktorej sa odporca 1. zaviazal poskytnúť navrhovateľke úver vo výške 2 000 eur, ktorý mal byť čerpaný jednorazovo hotovostne 20.08.2009. Jedná sa o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. OZ, nakoľko ju uzatvoril odporca 1., ktorý pri jej uzatváraní vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti a navrhovateľka ako fyzická osoba nepodnikateľ, t.j. v postavení spotrebiteľa.

Podľa predmetnej úverovej zmluvy, celková výška úveru s navýšením, ktorú mala navrhovateľka odporcovi 1. vrátiť bola 4 160 eur. Pojem navýšenie v tomto ustanovení zároveň nie je nijako konkretizovaný. Za neplatné zároveň súd považuje aj ustanovenie čl. I, bod 1, písm. g), h), s prihliadnutím na priemernú úrokovú mieru z úverov obchodných bánk v čase uzavretia zmluvy, ako je uvedená vyššie, keďže úroková miera uvedená v zmluve, ju prekračuje viac ako dvojnásobne.

Odporca 1. v zmluve uviedol, že RPMN v danom prípade predstavuje 37,88 %. V článku I. úverovej zmluvy je uvedené, že úver je splatný v 36 mesiacoch, čo v spotrebiteľovi evokuje predstavu 36-tich mesačných splátok; výška splátok však v samotnom článku I. úverovej zmluvy uvedená nie je, pričom písm. l) uvedeného ustanovenia už hovorí o 37. splátkach.

Podľa splátkového kalendára, ktorý je však uvedený až v čl. XX. zmluvy, mala odporkyňa zaplatiť 36 splátok po 60 eur a 37-mu splátku mala zaplatiť v sume 2 000 eur. Článok I. predmetnej úverovej zmluvy je tak zavádzajúci, nakoľko podľa splátkového kalendára má po 36-tich splátkach nasledovať 37- ma splátka s (pre bežného spotrebiteľa likvidačnou) výškou 2 000 eur. Samotný splátkový kalendár je navyše absolútne nelogický, spôsobujúci pre navrhovateľku faktickú nemožnosť splatenia tohto úveru, najmä vo vzťahu k poslednej splátke, ktorá mala predstavovať sumu 2 000 eur, t.j. rovnakú sumu, aká mala byť navrhovateľke poskytnutá pri uzavretí úverovej zmluvy. Z obsahu zmluvy - článok I, bod 1, písm. x) zároveň vyplýva, že splácanie spotrebiteľského úveru je mesačnými splátkami úrokov, istina splatná v poslednej splátke. Je bez pochybností, že toto ustanovenie nebolo s navrhovateľkou individuálne dojednané, je súčasťou predtlaču danej úverovej zmluvy, a navrhovateľka nemala žiadnu reálnu možnosť spôsob započítavania úhrad z jej strany ovplyvniť. Ide zároveň o ustanovenie, ktoré výrazne spotrebiteľa poškodzuje, nakoľko celú poskytnutú istinu úveru je povinný splatiť naraz v jednej (poslednej splátke).

Odporca 1. v predmetnej úverovej zmluve uviedol, že RPMN predstavuje pri danom úvere 37,38 %. Nie je však zrejmé, aké údaje odporca 1. zadal pri tomto výpočte, pretože jednak odporkyňa mala zaplatiť 36 splátok po 64 eur a 37-mu splátku v sume 2 000 eur, ďalej nie je zrejmé, či a ktoré konkrétne (vzhľadom na veľké množstvo poplatkov uvedených v čl. XIII) náklady súvisiace s poskytnutím úveru, odporca vôbec do výpočtu RPMN zahrnul, keď napríklad len poplatok za poskytnutie úveru v danom prípade predstavuje sumu 82,98 eur (t.j. 4,15 % z poskytnutej istiny a za vypracovanie listiny A4 - t.j. aj zmluvy je to 3 % z istiny).

Výška úveru s navýšením podľa čl. I, písm. n) predmetnej úverovej zmluvy predstavuje 4 160 eur t.j. 208 % z pôvodne (podľa zmluvy) poskytnutej sumy 2 000 eur. Keďže však zo zmluvy vôbec nie je možné určiť, aké resp. ktoré náklady (vzhľadom na rozsiahly výpočet poplatkov uvedených v čl. XIII. zmluvy) veriteľ zahrnul do výpočtu RPMN, neobstojí, z rovnakých dôvodov, ani jeho tvrdenie o tom, že pri predmetnom úvere bola dodržaná maximálna výška odplaty stanovená nariadením vlády č. 238/2008 Z.z. platného v čase uzavretia úverovej zmluvy.

Zo splátkového kalendára nie je navyše zrejmé, v akej výške sú splátky istiny a v akej výške splátky úrokov. Zároveň podľa toho, ako je koncipovaný splátkový kalendár tohto úveru t.j. 36 splátok po 60 eur a 37-ma splátka vo výške 2 000 eur, je zrejmé, že veriteľ musel pri uzatváraní predmetnej ÚZ vedieť, že navrhovateľka nebude schopná takýmto spôsobom predmetný úver splatiť, a jednoznačne bude daný dôvod, aby mohol pristúpiť k realizácii záložného práva, na základe ktorého získa do vlastníctva nehnuteľnosti, ktorých hodnota ďaleko prevyšuje poskytnutú sumu úveru. Uvedené napokon potvrdzuje, aj výpis z LV č. XXX pre k.ú. R. S. (k založeným nehnuteľnostiam) zo dňa 14.11.2012, kde je poznamenaný zápis o začatí výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

Za rozporné s dobrými mravmi súd považuje aj, už zmieňované poplatky, ktoré sú uvedené v čl. XIII, podľa ktorého si odporca 1. účtoval len príkladmo nasledovné poplatky: za poskytnutie úveru 1 % z istiny, najmenej 82,89 eur, storno úveru (do 14 dní od uzavretia zmluvy) 3 % z istiny - v danom prípade by tak odporkyňa zaplatila pri stornovaní zmluvy 60 eur., vypracovanie listiny 1 x A4 (podpis listín) 66,39 eur, poplatok za neuhradenú splátku 4 % z istiny, zasielanie korešpondencie 9,96 eur atď.

Tieto poplatky (uvedené v čl. XIII predmetnej úverovej zmluvy), súd považuje za neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 1, ods. 5 OZ, a tým aj neplatné.

Absolútna neplatnosť právneho úkonu pritom nastáva priamo zo zákona (ex lege) a pôsobí od začiatku (ex tunc) a to voči každému. Každý kto má na tom naliehavý právny záujem sa jej môže bez časového obmedzenia dovoliavať. Súd pri tom na absolútnu neplatnosť musí prihliadať aj bez návrhu (ex officio) z úradnej povinnosti. Plnením z absolútneho neplatného právneho úkonu potom vzniká bezdôvodné obohatenie, ktoré sa musí vydať v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

S poukazom na obsah úverovej zmluvy č. XXX/XX zo dňa 20.08.2009 uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom 1. došiel súd k záveru, že neprijateľnými podmienkami, spôsobujúcimi značnú nerovnováhu a hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech navrhovateľky ako spotrebiteľky, ako aj s poukazom na § 3 ods. 1 OZ a § 53 ods. 4, písm. k) OZ sú aj nasledovné ustanovenia úverovej zmluvy:

Článok VII., bod 2, písm. a) ÚZ, ktoré obsahuje podmienky, za ktorých môže veriteľ vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, pričom jednou z týchto podmienok je aj zníženie hodnoty predmetu záložnej zmluvy (nehnutelností) spočívajúce v objektívnom znížení ich všeobecnej hodnoty v dôsledku zmien trhu s nehnuteľnosťami. V danom prípade ide teda o objektívnu skutočnosť, absolútne nezávislú od vôle a konania navrhovateľky (ako dlžníčky), ktorú nemá možnosť akokoľvek ovplyvniť, je preto v rozpore s dobrými mravmi a jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, aby takáto skutočnosť mala za následok vyhlásenie predčasnej splatnosti daného úveru.

Článok VII., bod 5 úverovej zmluvy, podľa ktorého v prípade, ak dlžník hrubo poruší podmienky dohodnuté v ÚZ, je veriteľ oprávnený vyhlásiť úver za okamžite splatný v celom jeho zostatku, spolu s príslušenstvom, pričom nezaniká nárok veriteľa na zmluvnú pokutu. Z tohto ustanovenie nie je vôbec zrejmé, čo sa rozumie hrubým porušením podmienok v ÚZ a veriteľovi tak dáva toto ustanovenie v podstate možnosť, vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru kedykoľvek.

Článok VII., bod 8, podľa ktorého, ak dlžník písomne oznámi veriteľovi, že nesúhlasí so zmenou sadzobníka poplatkov okamihom doručenia oznámenia veriteľa, o neakceptovaní tejto zmeny je veriteľ oprávnený vyhlásiť úver za okamžite splatným v celom jeho zostatku spolu s príslušenstvom.

Obdobne za neplatné a v rozpore s dobrými mravmi, súd považuje dojednanie v článku X., bod 1, 2 podľa ktorého, ak dlžník neoznámi veriteľovi zmenu svojho trvalého pobytu, či zmenu korešpondenčnej adresy alebo akokoľvek zmeny týkajúce sa jeho účastníckych telefónnych staníc do 15 dní od vzniku zmeny, je veriteľ oprávnený účtovať dlžníkovi zmluvnú pokutu vo výške 165,97 eur.

Za neplatný, v rozpore s dobrými mravmi, § 53 ods. 4, písm. k) ako aj ustanovením § 517 ods. 2 OZ, súd považuje aj čl. XI, bod 1, podľa ktorého v prípade omeškania dlžníka so splatením úveru, je veriteľ oprávnený vyčíslieť úrok z omeškania vo výške 0,25 % z dlžnej sumy denne (t.j. 91,25 % ročne).

Obdobne článok XII., bod 1, podľa ktorého v prípade ak bude dlžník v omeškaní so zaplatením niektorej splátky alebo celková výška uhradených splátok k daným termínom určeným splátkovým kalendárom bude v negatívnom rozpore s celkovou výškou splátok podľa tohto kalendára je veriteľ oprávnený účtovať dlžníkovi zmluvnú pokutu 4 % z poskytnutej istiny (čo predstavuje 80 eur) ako aj článok XIV. úverovej zmluvy, kde je zákonné právo dlžníka odstúpiť od zmluvy, sankcionované poplatkom za poskytnutie úveru (v danom prípade v sume 82,98 eur) a storno poplatkom (v danom prípade v sume 60 eur).

Za neplatný a v rozpore s dobrými mravmi, súd považuje aj článok XV., bod 4, podľa ktorého dlžník podpisom ÚZ súhlasí, aby si veriteľ započítal do svojej pohľadávky nedoplatky a sankcie voči dlžníkovi alebo záložcovi, ktoré by mohli mať za následok začatie výkonu záložného práva alebo výkon exekúcie na predmet zálohu a zároveň súhlasí, aby veriteľ takto vzniknuté nedoplatky a sankcie v mene dlžníka

uhradil. Uvedené ustanovenie umožňuje veriteľovi (bez ohľadu na výšku úveru ako je uvedený v článku I.) tento úver resp. dlžnú sumu, ktorú je povinný dlžník uhradiť, navýšiť o akúkoľvek ďalšiu pohľadávku, bez vedomia dlžníka, a je to ustanovenie ktoré vo svojej podstate spôsobuje nesplateľnosť daného úveru.

Rovnako neprijateľným, a v rozpore s dobrými mravmi je ustanovenie čl. XVII bod 3, podľa ktorého dlžník vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv spojených s uzavretím tejto ÚZ na 10 rokov. Je zrejmé, že sa jedná o formulárovú podmienku uvedenú zmluve samotným veriteľom, ktorú navrhovateľka nemohla ovplyvniť, aj keď sa ju snažil veriteľ naformulovať tak, že sa jedná o vyhlásenie samotného dlžníka. Je však len ťažko predstaviteľné, že bežný spotrebiteľ, pri podpise úverovej zmluvy, by mal byť tým, kto si toto ustanovenie zmluvy vymienil.

Neplatným je (aj s poukazom na ustálenú judikatúru) aj ustanovenie čl. XIX bod 4, podľa ktorého by sa mal právny vzťah účastníkov vzniknutý z predmetnej ÚZ spravovať Obchodným zákonníkom a vo svojej podstate ide o obchádzanie zákona, ktorým chcel veriteľ zabrániť posudzovaniu právneho vzťahu podľa predpisov o ochrane spotrebiteľa.

Neplatným a v rozpore s dobrými mravmi, ako aj s § 566 ods. 2 OZ je aj ustanovenie čl. XIX bod 16, podľa ktorého veriteľ nie je viazaný účelom platby, ktorú stanoví dlžník, a je oprávnený platbu dlžníka započítať na svoje pohľadávky voči dlžníkovi v tomto poradí: na záväzky dlžníka, ktoré vznikli z iného dôvodu než z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na poplatky za úkony a služby podľa platného sadzovníka, na príslušenstvo úveru vrátane sankcií, na splátky úveru, a to v poradí najskôr na úroky a náklady, a až potom na istinu.

Z vyššie uvedených dôvodov, s poukazom na § 41 OZ v spojení s § 39 OZ, je predmetná úverová zmluva neplatná v celom rozsahu, pretože jednotlivé ustanovenia zmluvy, ktoré súd považuje s poukazom na vyššie uvedené dôvody, za neplatné, nemožno oddeliť od ostatného obsahu zmluvy.

Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázkou možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti.

Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade nebolo možné oddeliť časť úverovej zmluvy, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov a poplatkov (za poskytnutie úveru, za podpis zmluvy) od ostatného obsahu samotnej zmluvy, keďže jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k ujedaniu o celkovej sume navýšenia daného úveru. Zmluvu preto nebolo možné deliť tak, ako to má myslieť § 41 Občianskeho zákonníka, čo viedlo k tomu, že súd vyhlásil predmetnú úverovú zmluvu za neplatnú v celom rozsahu.

Pokiaľ ide o zmluvu o záložnom práve č. XXX/XX, ktorú uzavreli navrhovateľka a odporca 1. v rovnaký deň t.j. 20.08.2009, ide o zmluvu, ktorá má akcesorickú povahu a zabezpečuje hlavný záväzok. Už samotným vyslovením neplatnosti hlavnej t.j. úverovej zmluvy, je absolútne neplatná aj zmluva o záložnom práve.

Predmetná záložná zmluva je však, okrem už uvedeného dôvodu, neplatná aj s poukazom na § 37 OZ, z dôvodu jej absolútnej neurčitosti, keď podľa časti I, bod 3, sa pohľadávkou záložného veriteľa (touto zmluvou zabezpečenou) rozumie nielen pohľadávka na základe úverovej zmluvy č. XXX/XX zo dňa 20.08.2009 ale aj pohľadávky, ktoré vzniknú veriteľovi v budúcnosti voči dlžníkovi z titulu poskytnutia akéhokoľvek úveru podľa úverovej zmluvy, ktorá môže byť uzavretá medzi veriteľom a dlžníkom v budúcnosti, ako aj pohľadávka a jej príslušenstvo, ktoré vznikne v dôsledku odstúpenia od ÚZ alebo v dôsledku jej výpovede, alebo pohľadávka na uhradenie nákladov, podľa ÚZ, zmluvy obsiahnutej v tejto listine a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi záložcom a záložným veriteľom. Uvedené ustanovenie totiž umožňuje veriteľovi, aby jednostranne bez súhlasu dlžníka, navýšil istinu s príslušenstvom o dlžnú sumu z akéhokoľvek ďalšieho dlhu odporkyne, ktorý by sa objavil (a to aj premlčaný). Toto ustanovenie je rozumne neodôvodniteľné, a značne nerovnovážne v neprospech navrhovateľky.

Za neprijateľné v rozpore s dobrými mravmi a teda aj absolútne neplatné, sú okrem už uvedených dôvodov, aj ustanovenia článku V., bod 1 záložnej zmluvy, podľa ktorého v prípade ak záložca svojim konaním zmarí zriadenie záložného práva alebo je nesúčinný pri odstránení nedostatkov, ktoré bránia jeho zriadeniu je záložný veriteľ oprávnený mu účtovať zmluvné pokuty vo výške 20 % z poskytnutej istiny, minimálne 6 638,78 eur (§ 53 ods. 4, písm. k/ OZ).

Obdobne neplatné a v rozpore s dobrými mravmi je aj ustanovenie článku V., bod 2 záložnej zmluvy, podľa ktorého v prípade ak záložca akýmkoľvek spôsobom znemožní záložnému veriteľovi výkon záložného práva (podaním súdnej žaloby, návrhu na vydanie predbežného opatrenia, zablokovanie nehnuteľnosti a podobne) zaväzuje sa záložca zaplatiť záložnému veriteľovi počas celého obdobia súdneho sporu resp. inej prekážky zmluvnú pokutu vo výške 0,25 % za každý deň trvania tohto sporu alebo prekážky z celej zabezpečovanej pohľadávky.

Rovnako teda aj pri zmluve o záložnom práve bolo, s poukazom na vyššie uvedené dôvody vylúčené, aby postupom podľa § 41 OZ, šlo oddeliť časť zmluvy nedotknutú dôvodom neplatnosti od takej, ktorá by prípadne takýmto nedostatkom trpieť nemala. Preto súd určil aj predmetnú zmluvu o záložnom práve, za neplatnú v celom rozsahu.

Pokiaľ ide o argumentáciu odporcu 2., že on už v takejto podobe (s takýmto obsahom) predmetnú úverovú zmluvu resp. pohľadávku z nej pochádzajúcu, nadobudol na základe postúpenia, táto je vo vzťahu k predmetu konania irelevantná. Zároveň neobstojí ani s poukazom na skutočnosť, že aj v upozornení zo dňa 25.06.2012 (č.l. 26 spisu) odporca 2. upozornil navrhovateľku, okrem iného, že táto upomienka je spolplatnená v súlade s platným Sadzobníkom poplatkov. Uvedené teda preukazuje, že odporca 2. jednoznačne pokračuje vo vymáhaní všetkých neprijateľných poplatkov a sankcií, vyplývajúcich z predmetnej úverovej zmluvy, ako sú uvedené vyššie.

S poukazom na vykonané dokazovanie a uvedené odôvodnenie, súd podanému návrhu vyhovel a určil, že predmetná úverová zmluva a zmluva o záložnom práve sú neplatné.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 7 O.s.p. a v konaní úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd rozhodne o náhrade trov konania samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, cestou podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, trojmo, pokiaľ sa oprávnené osoby tohto práva nevzdali po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. Musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. a)-f) O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.